

นาทินี...

ทำไมองค์กรต้องคำนวณก๊าซเรือนกระจก :
องค์กรคุณพร้อมสำหรับอนาคตแค่ไหน

ก๊าซเรือนกระจก GREENHOUSE GAS : GHG

- ก๊าซเรือนกระจก คือ กลุ่มก๊าซที่อยู่ในชั้นบรรยากาศของโลก มีคุณสมบัติในการดูดซับและปลดปล่อยรังสีความร้อน ทำให้โลกอบอุ่นและมีอุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิต
- หากไม่มีก๊าซเรือนกระจก อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกจะลดต่ำลงจนสิ่งมีชีวิตไม่สามารถอาศัยอยู่ได้
- **ทว่า** กิจกรรมมนุษย์ที่เกินขีดจำกัด ส่งผลให้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกสูงขึ้นอย่างน่ากังวล
- ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่มากขึ้นอย่างเกินสมดุลทำให้ปรากฏการณ์เรือนกระจกรุนแรงขึ้น เพิ่มอุณหภูมิโลก นำไปสู่ภาวะโลกร้อนและสภาพภูมิอากาศแปรปรวน

ก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อภาวะโลกร้อน

มีทั้งหมด 7 ประเภท

CO₂

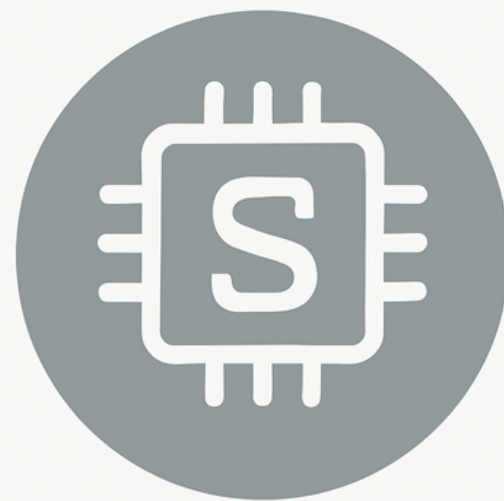
CH₄

N₂O

HFCs

PFCs

NF₃

SF₆

ประเภทของ GHG	สูตร	สัดส่วน	แหล่งกำเนิดหลัก	ค่า GWP
คาร์บอนไดออกไซด์	CO2	76%	การเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิล (ขนส่ง, โรงงาน)	1
มีเทน	CH4	16%	การเลี้ยงสัตว์ การหมักของเสีย	30
ไนตรัสออกไซด์	N2O	6%	การใช้ปุ๋ยเคมี การเผาไหม้เชื้อเพลิงบางประเภท	273
เพอร์ฟลูออโรคาร์บอน	PCFs	0.2%	การผลิตอะลูมิเนียมและเซมิคอนดักเตอร์	12,000
ไฮโดรฟลูออโรคาร์บอน	HFCs	1.5%	สารทำความเย็น เช่น ตู้เย็นและเครื่องปรับอากาศ	14,800
ไนโตรเจนไตรฟลูออไรด์	NF3	0.03%	อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์	17,000
ซัลเฟอร์เฮกซะฟลูออไรด์	SF6	0.03%	อุตสาหกรรมไฟฟ้าแรงสูง	23,500

GWP (Global Warming Potential) คือค่าที่ใช้เปรียบเทียบ ความสามารถในการกักเก็บความร้อน ของก๊าซเรือนกระจกแต่ละชนิดเมื่อเทียบกับ คาร์บอนไดออกไซด์ (CO2) ซึ่งถือว่าเป็น ค่ามาตรฐาน = 1 ตัวอย่างเช่น SF6 มีค่า GWP = 23,500 หมายความว่า SF6 1 หน่วย จะส่งผลกระทบต่อภาวะโลกร้อนสูงกว่า CO2 1 หน่วย 23,500 เท่า เห็นได้ว่า SF6, NF3, PFCs มี GWP สูงมาก ปล่อย่น้อยแต่ส่งผลกระทบยาว ส่วน CH4 และ N2O พบมากจากเกษตรและปศุสัตว์ แต่มี GWP สูงกว่าหลายสิบถึงหลายร้อยเท่า

การคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

GREENHOUSE GAS EMISSIONS CALCULATION

การคำนวณคาร์บอนฟุตพริ้นท์

CARBON FOOTPRINT CALCULATION

คือ กระบวนการรวบรวมข้อมูลกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้ง 7 ชนิด และนำมาคำนวณแล้วแปลงปริมาณการปล่อยก๊าซเหล่านั้น ให้อยู่ในรูปของ “คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า” (CO2e) โดยอ้างอิงตามแนวทางหรือมาตรฐานสากล เช่น GHG Protocol, ISO 14064 หรือ TGO ของประเทศไทย

การรายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้ง 7 ชนิด มักแปลงให้อยู่ในรูปของคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (CO2e) เสมอ จึงนิยมเรียกว่า “การรายงานคาร์บอนฟุตพริ้นท์” แทน ในช่วงของการฉายผลหรือสื่อความกับบุคคลภายนอก

คือ การประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม ภายใต้กรอบระยะเวลา (ปกติคือ ช่วงรอบ 1 ปี) และภายใต้ขอบเขตที่สนใจซึ่งที่นิยม ณ ปัจจุบัน แบ่งเป็น

คาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร
Carbon Footprint of Organization (CFO)

คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์
Carbon Footprint of Product (CFP)

แม้ว่า "การคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก" และ "การคำนวณคาร์บอนฟุตพริ้นท์" จะมีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดและใช้แทนกันได้หลายบริบท แต่ก็มีความแตกต่างเล็กน้อยในความหมายและขอบเขต

เหตุผลที่องค์กร ต้องคำนวณและรายงาน คาร์บอนฟุตพริ้นท์

แรงกดดันจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่งผลให้องค์กรต้องคำนวณและรายงานคาร์บอนฟุตพริ้นท์ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดด้านการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน การเข้าสู่รายชื่อกู้ยืม การดึงดูดนักลงทุน ESG และการบริหารความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมตามกรอบสากล

การมาถึงของ พ.ร.บ. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะกำหนดให้องค์กรและภาคธุรกิจจำนวนมาก ต้องคำนวณและรายงานคาร์บอนฟุตพริ้นท์ หรือข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (GHG) อย่างเป็นทางการ

- ✓ **เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน**
ช่วยค้นหาจุดที่ปล่อย GHG สูง หรือมีการสิ้นเปลืองพลังงานและวัตถุดิบ นำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ✓ **กฎหมายและข้อบังคับ**
หลายประเทศเริ่มออกข้อกำหนดให้บริษัทต้องรายงานการปล่อย GHG โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซสูง เช่น พลังงาน ขนส่ง และโรงงานอุตสาหกรรม
- ✓ **มาตรฐานสากลและความโปร่งใส**
นักลงทุนและคู่ค้าจำนวนมากต้องการให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินความเสี่ยงด้านความยั่งยืน
- ✓ **ผลกระทบทางเศรษฐกิจ**
หลายบริษัทต้องจ่ายค่าคาร์บอนเครดิต หรือเผชิญกับภาษีคาร์บอน (Carbon Tax) หากปล่อย GHG สูงเกินกำหนด
- ✓ **การสร้างความสามารถในการแข่งขัน**
ตลาดและคู่ค้าในห่วงโซ่อุปทานให้ความสำคัญกับวัตถุดิบ บริหาร หรือสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้ธุรกิจต้องปรับตัวก่อนที่เสียคู่ค้าไป
- ✓ **การบริหารความเสี่ยง**
สามารถประเมินความเสี่ยงและเตรียมพร้อมรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การขาดแคลนวัตถุดิบ ภัยธรรมชาติ